

**PUBLIC NEED FOR PARTICIPATION
IN CULTURAL RESOURCE MANAGEMENT OF THAILAND:
A CASE STUDY OF AYUTTHAYA HISTORICAL PARK,
PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE**

PATCHAREE KUNASARN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
OF MASTER OF ARTS (ENVIRONMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004**

**ISBN 974-04-5462-3
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมของประเทศไทย :

กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (PUBLIC NEED FOR PARTICIPATION IN CULTURAL RESOURCE MANAGEMENT OF THAILAND: A CASE STUDY OF AYUTTHAYA HISTORICAL PARK, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE)

พัชรี ฤณะสาร 4237589 SHEV/M

ศก.ม. (สิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ยรรยงศ์ อัมพวา,วท.ม,

วิลาสินี อโนมะสิริ, B.Ed.,M.A.,D.Sc.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาระดับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่ และนโยบายและแนวทางการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมของภาครัฐ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศึกษาเฉพาะพื้นที่เขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนครนครศรีอยุธยาจำนวน 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ MCA ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับสูง และพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามความสำคัญคือ ระดับการศึกษา การรับรู้แผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ความรู้ในเรื่องการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม อาชีพ และรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษานโยบายและแนวทางการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมของภาครัฐ พบว่า นโยบายจากส่วนกลางมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และการถ่ายโอนภารกิจการดูแลทรัพยากรวัฒนธรรมให้กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจพ.ศ.2542 แต่ในทางปฏิบัติภาครัฐในท้องถิ่นยังไม่สามารถดำเนินงานตามนโยบายจากส่วนกลางได้

ข้อเสนอแนะคือ ภาครัฐควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงนโยบายและแผนงานดำเนินกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นและประชาชนด้านองค์ความรู้ทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม และเตรียมความพร้อมให้องค์กรท้องถิ่นในการรับภารกิจถ่ายโอนอำนาจการดูแลรักษาทรัพยากรวัฒนธรรมจากส่วนกลาง

**PUBLIC NEED FOR PARTICIPATION IN CULTURAL RESOURCE
MANAGEMENT OF THAILAND: A CASE STUDY OF AYUTTHAYA
HISTORICAL PARK, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE**

PATCHAREE KUNASARN 4237589 SHEV/M

M.A. (ENVIRONMENT)

THESIS ADVISORS: YUNYONG AMPHAWA, B.Sc., M.Sc.,
WILASINEE ANOMASIRI, B.Ed.,M.A.,D.Sc.

ABSTRACT

This research examined the need of local communities to participate in Thailand's cultural resource management. The study is a study of the levels of need of the local people to participate with the government officials in cultural resource management and factors influencing the need to participate using qualitative interviews with 400 local people living in the Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality. The data was collected through the study of primary documents and by interviews with government officials.

The results of the study on local people were that they have a high level of need to participate in cultural resource management. Factors significantly influencing the need of the local people to participate in cultural resource management were education, perception, occupation and income at a significance level of 0.05.

The cultural resource management of the government sector answers to the government policies and follows the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 which identifies the roles of the local people and organizations to participate in cultural resource management.

The suggestions from the research were that the government officials should let the people know about the policies and work plans for cultural resource management, develop the knowledge of local administration organizations and people for supporting the participation of people and prepare the local administration organizations to be ready for decentralization in preserving cultural resources.

**KEY WORDS: PARTICIPATION / CULTURAL RESOURE MANAGEMENT /
AYUTTHAYA HISTORICAL PARK**

115 p. ISBN 974-04-5462-3